Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 252. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 31-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 252. VOL. LXII.

ЗДА ОПУБЛІКУВАЛИ НОВІ ДОКУМЕНТИ ПРО ЯЛТУ

СОЮЗ ЗАХІДНИХ ДЕРЖАВ ІЗ СОВЄТСЬКИМ СОЮЗОМ БУВ ПІД ЗАГРОЗОЮ ЗІРВАННЯ В ОСТАННІХ МІСЯЦЯХ ВІЙНИ. — БЕЗУПИННІ СУПЕРЕЧКИ РУЗВЕЛТА ІЗ СТАЛІНОМ. — РУЗВЕЛТ БУВ РОЗЛЮЧЕНИЙ, КОЛИ ДІЗНАВСЯ, ЩО СОВЄТИ ВИСИЛАЮТЬ ПРЕДСТАВНИКІВ УКРАЇНИ І БІЛОРУСИ ДО ОН

Вашингтон. — Історичний відділ державного департаменту опублікував нову збірку документів, що стосуються до конференції в Ялті. З опублікаваних документів виходить на яву, що тогочасний президент ЗДА Рузвелт в останніх тижнях свого життя вів безупинну огірчену суперечку з Сталіним та іншими провідниками Совєтського Союзу. Документи стверджують в дальщому, що воєнний союз між Совєтами і З'єдиненими Державами Америки та Вел. Британією з другого боку був під загрозою зірвання ще перед смертю Рузвелта та перед закінченням другої світової війни. Тим самим ці документи заперечують в усій основі проголошувані останнім часом совєтськими політиками твердження, що відповідальними за „холодну війну" і попсування взаємин ЗДА і Совєтським Союзом були наслідники Рузвелта і що початком „холодної війни" була смерть Рузвелта дня 12-го квітня 1945 року. Ще на п'ять днів перед своєю смертю президент Рузвелт одержав був від Сталіна гостру ноту, в якій Сталін обвинувачував ЗДА і Вел. Британію, що вони — намагаючися полагодити справу Польщі і нового польського уряду — ламають постанови договору в Ялті. Ціла низка конфліктів, спровокованих Совєтами, заіснувала ще на десять днів перед смертю през. Рузвелта, головним чином з огляду на відмову Совєтського Союзу виконати деякі з договорених умов. На три тижні перед смертю. Рузвелт був особливо розлючений повідомленням, що Совєтський Союз висилає на конференцію Об'єднаних Націй у Сан Франсіско тридцять представників Української та Білоруської Соціялістичних Совєтських Республік. Здержався през. Рузвелт від формального протесту тільки тому, що було три чи чотири важливіших справ, які теж вимагали рішучого протесту збоку ЗДА. Ставлення західніх союзників до конференції в Ялті добре характеризує опінія Черчилла, висловлена до Гаррі Гопкінса, що навіть за десять років безупинних розшуків не можна було б знайти гіршого місця на землі як Ялта, і що Ялту можна буде втримати при житті хіба тільки відповідною скількістю горілки. В загальному новоопубліковані документи подають низку нових цікавих фактів до історії конференції в Ялті. Нова збірка документів нараховує 1,032 сторони.

Двопартійна група членів Конгресу боїться інфляції доляра

Вашингтон. — Двопартійна група членів Конгресу боїться, що зменшування податків без одночасного зменшування державної заборгованости могло б привести до інфляції доляра, а таке обезцінення валюти мало б шкідливий вплив на економіку цієї країни. Ця група членів Конгресу, це Підкомісія, яка існує при Спільній Конгресовій Комісії для Економічного Звіту, і вона видала свою опінію в окремому звіті, який називається „Податкова політика в цілі економічного росту і стабільности". В цьому звіті проєктується всі надвишки в бюджетах зуживати на сплачування федеральної заборгованости, а податки можна зменшувати тільки тоді, коли можна буде зменшувати державні витрати. Цю Підкомісію очолює демократичний конгресмен Вілбур Д. Міллс, до неї належать ще й демократичний сенатор Пол Г. Дагласс та республіканський сенатор Беррі Голдвотер. Та ця підкомісія пропонує зменшити в найближчому році прибуткові податки тим, які найменше заробляють, але це мусить статися коштом збільшення податків багатшим групам податковців.

Американські історики остерігають перед „мирним співом совєтських сирен"

Вашингтон. — Американські історики на своїх 17-их річних зборах остерігають американський нарід, щоб не вірив миролюбному „співові совєтських сирен", які після Сталіна говорять про співпрацю та про мир у світі. Визначний історик, специяліст від російської історії, професор Бертрам Д. Вулф із Ню Йорку сказав у своїй промові, що цю „мирову офензиву Совєтів" проєктував Сталін ще перед своєю смертю. Сталін плянував мирову офензиву, казав проф. Вулф, ще перед тим, поки смерть вкоротила його життя. Наслідники Сталіна не зробили нічого після його смерти, чого не було б у книжці Сталіна „Економічні проблеми соціялізму в СССР", яка появилася друком в 1952 році. Совєтський уряд працює в тому напрямку, щоб війною страшити свої власні народи, та щоб свою комуністичну систему поширити на весь світ.

В АМЕРИЦІ

● **Представник молочарської промисловости** повідомляє, що споживання молочних продуктів у 1955 році збільшилося і є вигляди, що збільшуватиметься й в 1956 році.

● **Крайова Рада Безпеки** в Шикаґо передбачає, що число смертних випадків в автомобільних катастрофах під час триденних ферій в зв'язку з Новим Роком становитиме 420. Рада остерігає автоводіїв, щоб обережно їздили, а деякі губернатори визначили гострішу контролю на автострадах.

● **16-річна дівчина** залишилася у департаментовій крамниці у Девенпорті, Айова, три дні, і вийшла з неї аж по Різдвяних Святах, забравши з собою різних жіночих товарів на 600 долярів. Коли вона, після триденної голодівки, бігла до кафетерії, щоб щось з'їсти, її затримала поліція і арештувала.

● **Міська рада Кі Вест** на Флориді, довідавшись, що президент Айзенгавер прибуває на відпочинок до цього міста, негайно назвала одну вулицю його ім'ям. Ця вулиця знаходиться недалеко вулиць, названих в честь президентів Рузвелта і Трумана.

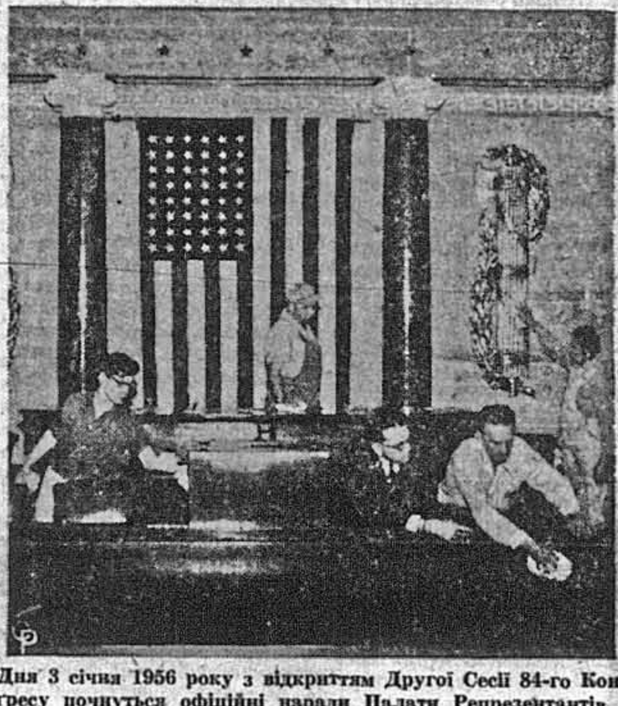
● **До Остевллу** (Тексас) прибули на зимову пору так звані кашляючі журавлі з Канади. Всіх цих птах в цілому світі є тільки 28 — 20 старих і 8 цьогорічних. Досі бракує одного старого журавля, який, мабуть, десь загинув по дорозі. Ці рідкісні птахи знаходяться під державною охороною.

● **Цього року** в закладах на кінських перегонах брало участь 28,402,459 осіб видавши на цю справу 2,066,102,588 долярів. Минулого року витратили американці на заклади 2,035,617,127 долярів.

● **Добродійна організація** Нюйоркської Католицької Дієцезії зібрала цього року на добродійні цілі 2,542,374.92 доляра.

● **Генеральний прокуратор** Герберт Бравнелл вмістив усіх 42-ох в'язнів, які скористали з різдвяного помилування, на одному списку, і Президент підписав тільки цей один список в трьох примірниках. Звичайно кожне помилування підписується на окремій картці.

ПЕРЕД ДРУГОЮ СЕСІЄЮ 84-го КОНҐРЕСУ

Дня 3 січня 1956 року з відкриттям Другої Сесії 84-го Конґресу почнуться офіційні наради Палати Репрезентантів і Сенату ЗДА. На фото: робітники приготовляють до нарад конґресову залю.

Айзенгавер плянує допомагати закордонові впродовж 10-ох років

Вашингтон. — З урядових кол у Вашингтоні повідомляють, що президент Айзенгавер у своєму посланні до американського народу про Стан Унії буде апелювати до Конґресу, щоб допомогу закордонові заплянувати на десять років. Досі допомогу закордонові ухвалювали на один рік, і американські союзники не могли плянувати своєї економіки на довшу мету, бо не знали, чи в найближчому році ЗДА ухвалять продовжувати допомогу закордонові. Подрібніше Президент говоритиме про допомогу закордонним союзникам в своєму бюджетовому зверненні. Ця допомога закордонові мала б бути в дотеперішній висоті, це значить коло 4,200,000,000 долярів річно. З того коло 2,500,000,000 долярів призначені на військову допомогу, а решта на економічну і технічну програму. Цього року уряд домагається від Конґресу на допомогу закордонові 4,900,000,000 долярів. Це збільшення потрібне тому, щоб можна було поробити замовлення на продукцію таких товарів, яких не можна випродукувати в одному році. В Конґресі чути голоси проти цієї збільшеної суми допомоги закордонові, бо на поточний фінансовий рік (1056) Конґрес ухвалив був на цю ціль тільки 2,700,000,000 долярів тому, що були невичерпані фінансові резерви з попередніх років. Демократичний сенатор Волтер Ф. Джордж, голова Сенатської Комісії Закордонних Справ, заявив, що Конґрес мусить зробити переоцінку проблеми допомоги закордонові, ухвалюючи бюджет на фінансовий рік, який починається 1-го липня 1956 року. Представник уряду відкинув спекуляції, що, мовляв, проєктується новий рід „Пляну Маршала", та сформулював такі пункти в проєкті допомоги закордонові: 1. ЗДА будуть допомагати закордонові впродовж довшого часу. 2 Совєти, маючи диктаторську систему, можуть кожної хвилі змінювати свою закордонну політику. 3. Щоб ЗДА могли конкурувати з Совєтами в ділянці допомоги закордонові, т. мусять мати Конґресом ухвалений закон в цій справі, і то на довшу мету. 4. В довготерміновій допомозі можна робити деякі ощадності, які неможливі тоді, коли видатки ухвалюються тільки на один рік.

Президент працює, відпочиває і малює колорадські гори на Флориді

Кі Вест, Флорида. — Президент Айзенгавер відпочиває на Флориді і при тому малює не тамошні південні краєвиди, тільки свої улюблені гори зі стейту Колорадо. Це робить він із фотографічних світлин. Крім того Президент користає з теплої температури та користає з сонця при температурі 77 ступнів. Крім того Айзенгавер вправлявся в грі в ґольфа, а після того працював у своєму бюрі, де підписував урядові документи. Між іншим, Президент визнав частину стейту Ореґон за таку, що знаходиться в стані „крайньої необхідности", і тому може користати з федеральної допомоги. На 30 грудня Президент заповів конференцію з своїми помічниками, на якій далі працюватиме над посланням до американського народу про Стан Унії, яку 5 січня відчитають в Конґресі урядовці Палати Репрезентантів і Сенату.

Департамент справедливости запропонує полегші в законі МекКаррана—Волтера

Департамент справедливости повідомляє, що внесе до Конґресу законопроєкт про зміни в іміґраційному законі МекКаррана-Волтера В цьому законопроєкті є, зокрема, — „драстичні зміни" в теперішній системі іміґраційних квот. Департамент справедливости не проєктує жадних змін в іміґраційному законі, які облегшували б приїзд до ЗДА комуністів та інших небажаних осіб. Запроєктовані зміни мають на цілі ліберальніше трактувати тих кандидатів на еміґрантів, які на це заслуговують. Уряд стоїть на становищі, що зміни в іміґраційному законі можна буде запропонувати аж тоді, коли буде певність, що їх прийме Конґрес. Департамент справедливости запропонує також зміни для упрощення депортації небажаних осіб.

Законопроєкт про забезпечення проти втрат внаслідок повені

Вашингтон. — Будівельна Аґенція для фінансування будови домів викінчує законопроєкт про забезпечення проти втрат внаслідок повені. Сенатор Герберт Лімен домагався федерального закону про забезпечення від втрат внаслідок повені ще в серпні і в жовтні 1955 року, коли в східніх стейтах повені внаслідок гураґанів спричинили велику матеріяльну шкоду. Будівельна Аґенція не подає подробиць свого законопроєкту, а тільки в загальному говорить про те, що згідно з проєктом, особи, які матимуть втрати внаслідок повеней, можуть рахувати не тільки на допомогу добродійних установ.

ЗДА запропонували починати сесії ОН молитвою

Об'єднані Нації. — Амбасадор ЗДА при Об'єднаних Націях Кебот Лодж звернувся листовно до всіх членів Об'єднаних Націй з пропозицією, щоб дотеперішній обичай — 1-хвилинної мовчанки, призначеної для тихої молитви чи медитації, при відкритті кожної нової сесії, заступити голосною молитвою. Не можна, мовляв, мати переконання, що ОН виконають добре діло Божого миру — без Божої допомоги. Лодж отримав уже численні відповіді — деякі ентузіястичні, інші обережні, — проте нема між ними явної відмови. Не відповіли нічого досі тільки комуністичні безбожницькі держави. Проте, — голоси преси звертають увагу на трудність перевести такий проєкт в практиці, тому, що 76 держав, членів ОН, репрезентують дуже велику скількість релігій і дуже трудно не тільки встановити черґування молитов за різними віровизнаннями, але й формулу таких молитов, що були б сприйнятливі для всіх членів ОН. Пригадують у зв'язку з цим, що звичай однохвилинної мовчанки на початку кожної сесії прийнято власне з уваги на труднощі виголошувати молитву в такому різнорелігійному зборищі.

Франція думає про федерацію з північно-африканськими країнами

Париж. — Все ще нерозв'язана проблема північно-африканських країн, із яких спокій настав тільки в Тунізії після введення там поширеної автономії, а непевність далі панує в Марокко й революційні відносини в Альжирі, — є темою палких пересправ під час виборчої кампанії у Франції. Маси французьких виборців близько цікавляться цією справою не тільки тому, що військо з Франції перекидається до Північної Франції, як раніше перекидалось до Індо-Китаю, але й тому, що велика частина французького промислу користає з експорту до країн Північної Африки. У взаємних закидах і докорах, що їх роблять чільні французькі політики, відповідальні в минулому чи сучасному за відносини у тій частині світу, виринула концепція, щоб т. зв. Французьку Унію, себто корінну Францію і її заморські посілості, перетворити за федеративним зразком. У Франції зростає острах, що Франція остаточно втратить Тунізію, Альжир і Марокко як утратила Індо-Китай, якщо не змінить якнайскорше курс дотеперішньої своєї колоніяльної і централізаційної політики. Вказується на те, що зла слава, що її по собі залишила Франція в Індо-Китаї, позбавила її цілком тамошнього експортового ринку і що це була б катастрофа для численних французьких закладів продукції, коли би втрачено також можливості експорту до Північної Африки.

Західня Німеччина стривожена успіхами комуністів

Бонн. — Представники західньо-німецького уряду, промисловців та зорганізованого робітництва глибоко стривожені поступом, що його зробила комуністична інфільтрація серед західньо-німецького робітництва. До цього часу однаково урядові західньо-німецькі кола, як і промисловці та юнійні керівники легковажили собі комуністичну роботу, покликуючись на вислід виборів до парляменту з 6 вересня 1953-го року, коли то комуністи не встигли вибрати ніодного посла. Загально вважали, що найкращим протикомуністичним арґументом є добробут і висока життєва стопа західньо-німецького робітника та масова втеча людей із Східньої Німеччини. — Ґепер сам міністер внутрішніх справ Шредер признає, що треба боротись з комунізмом також ідеологічно, виказуючи фальшиві комуністичні ідеології. Президент Федерації Німецьких Працедавців — Павльсен закликав до тісної співпраці між працедавцями і робітниками для спільного добра і для поборювання демагогії про клясову боротьбу. Знову ж Вальтер Фрайтаґ, — президент Федерації німецьких професійних спілок, закликав до оборони демократії перед затіями соціяльної реакції і комунізму. Рішено звернути увагу на методи, що їх тримаються комуністи, які встигли зорганізувати і тримати в своїх руках 600 часописів по фабриках та 1,700 активних клітин у фабричних організаціях. Джордж Міні, президент об'єднаних централь американських юній, ствердив, що німецькі робітничі керівники легковажно поставились були до його недавньої пересторогн перед комуністичними впливами і щойно тепер прочуняли з свого сну.

Українські вчені обрані до керівних органів американських наукових товариств

Шикаґо. — (Б. Б.). З кінцем грудня ц. р. відбулися в Шикаґо річні конвенції американських наукових товариств Асоціяція Модерних Лінґвістів (МЛА), Американська Асоція Вчителів Східньо-Европейських Мов (ААТСЕЕЛ) та інші. Вперше в історії цих з'їздів обрано до керівних органів українських учених із Америки й Канади. І так на керівника мовознавчої секції славістів при МЛА Обрано на рік 1956 проф. Юрія Шереха із Колюмбійського університету в Ню Йорку. На річній конвенції Американського Назвознавчого Т-ва обрано віце-президентом його проф. Ярослава Рудницького з Манітобського університету в Канаді. Конвенції відбувалися в Палмер Гавз при співучасті коло 3.000 лінґвістів з Америки й Канади. Крім названих українських науковців у працях з'їздів взяли участь: проф. О. Василева з Ню Йорку, д-р І. Сидорук, д-р І. Самборський з Шикаґо й ін.

Д-р Геммонд підтримує своє твердження про шкідливість куріння

Ню Йорк, Н. Й. — Директор Статистичного Відділу при Американському Товаристві для дослідження пістряка, д-р Е. К. Геммонд у своїй промові на зборах Американського Статистичного Товариства повторив своє твердження про те, що куріння тютюну шкідливе для людського здоров'я і спричиняє пістряка легенів та серцеві недуги. Д-р Геммонд виступив із своїм твердженням тому, що д-р Джозеф Берксон із клініки в Рачестері, Міннесота, заявив, що пістряк легенів появляється у такій самій кількості випадків між курцями як і некурцями. Д-р Геммонд вважає, що д-р Дж. Берксон помиляється, бо статистика показує причиновий зв'язок між пістряком легенів і куренням цигарок. Число випадків смерти від пістряка легенів тим більше, чим більше люди викурюють цигарок.

● **Біля Семиаху** в Західній Німеччині розбився американський літак, при чому згинув 27-літній капітан летунства Генрі Ейн із Ню Йорку. Недалеко місця катастрофи мешкала його дружина з малою дитиною.

ХРУЩОВ ВИСТУПИВ ЗНОВУ ГОСТРО ПРОТИ ЗАХОДУ

ВІДКИНУВ ПРОПОЗИЦІЮ ПРЕЗИДЕНТА ПРО ЛЕТУНСЬКУ КОНТРОЛЮ ВІЙСЬКОВИХ ОБ'ЄКТІВ. — ОСТАТОЧНО ПОХОРОНИВ „ДУХА ЖЕНЕВИ"

Москва. — Перед зібраною на Кремлі комуністичною елітою, яку становлять члени Верховного Совєту і Совєту Національностей, разом близько півтори тисячі осіб, Булґанін і Хрущов виголосили в четвер 29 грудня ц. р. великі промови, що їх перебуваючі в Москві дипломати й закордонні кореспонденти відразу окреслили, як остаточне похоронення „Женевського духа" й рішучий поворот до холодної війни. Обидві промови мали суто закордонно-політичний характер і були нібито звідомленням з подорожі тих двох достойників на Південь Азії. Головною темою обох отих промов була лайка на „колоніялістів" та облудне запевнювання приязни передусім супроти Індії, а також Бірми й Афґаністану. Про всі ті країни Булґанін і Хрущов говорили так, наче б вони були остаточно заприязнені з Совєтами. Коли промова Булґаніна була втримана все ж у пристойнішому тоні, то Хрущов зовсім „розперезався". Він закинув Англії, що вона свідомо доводила до масового загину мільйонів індійців з голоді, хоч можна було передбачити тамошню харчову скруту. Він назвав колоніяльні держави „ґанґстерами" у відношенні до колоніяльних народів. У своєму цинізмі в перекручуванні фактів, він одверто, за іменем, закинув державному секретареві Доллесові, що той у своїй заяві, яку склав разом із португальським міністром Кунгою, признав Португалії право до обширу Ґої на індійському півострові. Він перекрутив також і фальшиво інтерпретував слова демократичного сенатора Кіфовера, який, мовляв, різниться з Доллесом в поглядах на колоніялізм, але також осуджує тільки „старий" колоніялізм та хотів би тільки нових форм колоніялізму. Водночас Хрущов облудно запевняв, що він не ображає англійського народу ані англійського уряду, бо вірить, мовляв, що серед англійців є також багато противників колоніялізму. — Поважне політичне значення прив'язують перші коментатори промови Хрущова до його остаточного відкинення відомої пропозиції президента Айзенгавера з Женевської конференції „на вершинах" про виміну військовими інформаціями та контролю військових об'єктів летунством. Хрущов назвав той плян одною з форм розвідки, яка могла б власне допомогти до вибору відповідного часу і місця для несподіваної атаки. Запевнивши, що Совєти мають тепер величезну силу та що зокрема вони розвинули міжконтинентальну ракетну зброю, Хрущов вимагав, щоб великодержави осудили й виключили ракетну зброю нарівні з атомовою зброєю. „Грубим вмішуванням" у внутрішні справи Совєтів Хрущов назвав той виступ в Різдвяному зверненні Айзенгавера, де говорилось про сателітні народи, яким Президент бажав волі. Для злагіднення того свого власного виступу проти президента Айзенгавера, Хрущов заявив, що він має для Президента „велику пошану". Обидва совєтські лідери гостро нападали на НАТО й Багдадський пакт та атакували Туреччину й Іран. Хрущов заявив теж без обиняків, що Совєти ніколи не допустять до скріплення „аґресивного" бльоку НАТО силами об'єднаної Німеччини. Взагалі — вся ця остання промова Хрущова була такою атакою проти Заходу, яку закордонні кореспонденти в Москві порівняли зі „стилем Вишинського".

На Маляях зірвано переговори з комуністами

Сінґапур. — Дводенні розмови представників автономних країн Маляйської Федерації з провідниками комуністичних партизанів скінчилися повною невдачею. Ті розмови відбулись на пропозицію самих комуністів у зв'язку з проголошенням амнестії тим партизанам, які зголосяться добровільно до влади, складуть зброю і — залишаючись якийсь час під контролею органів безпеки — включаться мирно в життя громадян. Комуністи зажадали або леґалізації комуністичної партії, або права, щоб ті, які скористають з амнестії, мали право створити нову партію і ширити свою ідеологію. Вони запротестували теж проти всякої контролі над способом життя і поведінки амнестованих партизанів. Комуністи зажадали теж повного відкликання з Маляйського півострова англійських військ, зате заявили готовість скласти всяку зброю, „як тільки контролю над внутрішньою безпеку краю перейме новий виборний уряд". Комуністи, мовляв, не можуть беззастережно капітулювати, а признання владі права до інвестиґації — це капітуляція. Коли ж представники влади всі вимоги комуністів відкинули, підтримавши лише проголошену амнестію, керівник партизанів Чін-пенґ заявив, що дальша боротьба буде вестись „до останнього мужа". На Маляях партизани мали раніше коло 8,000 добре зорганізованого війська, але тепер їх нараховують на яких 3,000. Після зірвання розмов — комуністичні проводирі вернулися до джунґлії.

В СВІТІ

● **Адмірал Ричард Бирд**, 67-річний дослідник південної полярної зони, вилетів гелікоптером із криголама „Ґлейсієр", яким привезено на південно-підбігунову територію нову американську експедицію, — на землю, яку відкрив уперше в своїй експедиції 1928-го року. Наступними експедиціями адмірала Бирда були виправи в р. р. 1933/53, 1939/41 і 1946/47 Прилетівши тепер на той льодовий обшир, він жартівливо сказав: „Я тут дійсний посадник".

● **Румунським селянам** загрожує в найближчих роках катастрофа: на з'їзді румунської „робітничої" (читай: комуністичної) партії, який відбувається тепер у Букарешті, найвищі партійні достойники заявили, що наступна п'ятирічка передбачує завершення колективізації хліборобства.

● **У Зарщині** порозумілись дві найбільші німецькі партії, які виграли вибори до автономного сойму. Губерт Ней, голова Християнсько - Демократичної партії, стане президентом сойму, інший діяч цієї партії — прем'єром, а голова Демократичної партії Шнайдер стане міністром господарства, найважливішої в цій промисловій країні ділянки. У цій коаліції будуть також соціялісти.

● **На Сицилії** урочисто святковано завершення будови шести 14-тонних каблів, що через двомилеву протоку сполучатимуть цей острів з італійським суходолом. Могутні південно-італійські електрівні пересилатимуть на Сицилію мільйон кіловатів денно. Досі на Сицилії електрична енерґія не мала широкого застосування.

● **Англійська королева Єлисавета II** нагородила королівською золотою медалею за архітектуру на майбутній рік 72-річного д-ра Вальтера Ґропіюса, емеритованого професора Гарвардського університету. Цю медалю щорічно признається на підставі рекомендації від Королівського Інституту Британських Архітектів. Ґропіюс — німець, осілий в Англії.

● **Жертвою теперішньої „ідилі"**, що витворилася в Альжирі, падають вже й шкільні будинки: арабські терористи спалили дві школи недалеко міста Батна. При тому згинуло 14 осіб. Цікаво, що араби користуються при цьому старим, напівмітичним індіянським способом: кидають на доми палаючі смоляні стріли.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕЗДІЙСНЕНІ ІДЕАЛИ

Дня 28 грудня відзначено у ЗДА 99-річчя з дня народин великого американського мужа — ідеаліста Томаса Вудро Вилсона, президента З'єдинених Держав Америки в переломових роках Першої Світової Війни. Нарік — 28 грудня 1956 року американська нація святкуватиме 100-річчя з дня його народин.

За фахом — професор історії і суспільних наук — Вилсон намагався здійснити здобуті у своїх студіях ідеї у внутрішньому житті З'єдинених Держав, змагаючись за ряд вольностей і прав для американських громадян. З другого боку Вилсон, ведений ідеалістичними мотивами, створив собі образ нової побудови міжнародних взаємин і нового ладу у світі. В історію ЗДА і в історію світу записав Вилсон своє прізвище славними „Чотирнадцяти Точками", що їх він сформулював уперше на спільній сесії американського Конґресу дня 8 січня 1918 року і що на них він пробував потому будувати мир повоєнної Европи і світу.

Чотирнадцять Точок Вилсона, як і всі його наукові писання, проникані у великій мірі мрійництвом, навіяним йому чи не шотляндським походженням його батьків. Вони були сповнені ідеалізму, віри в людей і в міжнародну справедливість. І тому може з найбільшим спротивом проти здійснення проголошуваних ним ідей зустрінувся Вилсон таки серед власного громадянства у ЗДА. Його ідеал самовизначення народів, проголошений в 6-ій до 13-ій точках його Чотирнадцяти Точок, зазнав найбільшого удару з боку деяких народів, які самі визволювані не могли зректися своїх імперіялістичних амбіцій і намагань поневолювати інші народи, що зазнавали такої ж самої долі, як і вони, з боку австро-угорського чи російського імперіялізмів. Побудовану на ідеях Вилсона Лігу Націй знівечило намагання „пактувати з чортом" — намагання визнати московську владу тиранії і терору.

Але, проголошені Вилсоном і нездійснені з різних причин ідеали не залишилися мертвою буквою, не пропали марне в суятні зматеріялізованого світу. Під час другої світової війни ці ідеали відроджуються в Чотирьох Свободах Рузвелта, і хоч знову ж таки нездійснені, здобувають все більше зрозуміння і прихильности серед провідних людей і народів вільного світу, особливо ж серед американців. Право на самовизначення народів, яке зустріло такий шалений спротив не тільки з боку поневолювачів, але і визволених, недавно ще поневолених народів, стало в багатьох випадках вже самозрозумілою річчю. Так, для прикладу, незалежности України не квестіонує сьогодні ні Москва, ні поляки, ні чехи, ні румуни, ні мадяри, хоч і серед усіх тих народів ще наявні сильні тенденції знівечити в даному випадку ідеал самовизначення то постановами конституцій, то таким чи іншим непередрішенням.

Святкувати річницю великого американського ідеаліста, автора Чотирнадцяти Точок, готуються теж і представники деяких середньо-східньо-европейських держав. Як повідомляє американська преса, представники польської, чехословацької, румунської, сербської, хорватської і словенської еміґрацій у ЗДА заснували вже центрально-східньо-европейський ювілейний комітет для відзначення річниці Вудро Вилсона. У своїй декларації з цього приводу згадані представники пригадують великі ідеали Вилсона, його принципи людської свободи, гідности і самовизначення...

Звичайно, всім тим народам не можна відмовити права відзначувати Вилсонові роковини. Але дивно і прикро стає, коли усвідомити, що готуються вшановувати Вилсонову пам'ять і відзначувати його ідеали саме ті здебільша, що з першого таки початку потоптали ідеали Чотирнадцяти Точок, потоптали принципи людської і національної гідности та свободи, відмовляючи права самовизначення іншим, таким же, як і вони, поневоленим народам і, що більше, поневолюючи їх збройною рукою. Тож не дали можливости здійснитися ідеалам Вилсона передусім поляки, що загарбали західньо-українські землі, і далі румуни, що загарбали Буковину й українську частину Басарабії, чехи, що навіть не здійснили даних ними ж ґарантій про автономію для зайнятого ними Закарпаття...

Вилсонові ідеї свободи і самовизначення народів живі і їх не вбити ні таким чи іншим саботуванням, ні викривлюванням, ні забріханістю. Сторіччя з дня народин Великого Президента Америки повинно стати нагодою, щоб пригадати і визнати проголошувані ним принципи беззастережно, без оговорень і без лукавства. Це й буде найкращим відзначенням пам'яти великого ідеаліста американської землі — і справжнім, щирим визнанням його нездійснених ще сьогодні ідеалів демократії, свободи для всіх народів і миру та безпеки для всього світу.

1955-ий РІК У МІЖНАРОДНІЙ ПОЛІТИЦІ

Різні країни можуть вважати, відповідно до власних інтересів, різні події за найважливіші, але основна міжнародна проблема всього останнього післявоєнного десятиріччя — конфлікт між демократичним Заходом і комуністичним Сходом — залишалась в 1955-му році все ще найважливішою проблемою. У взаєминах між цими двома світами були в 1955-му році різні фази, гостріші й спокійніші, але — власне з перспективи Нового Року — всі ті нюанси набирають цілком другорядного значення, залишивши істотною давню правду з попередніх років: далі велась і ведеться вперта й завзята боротьба большевицької Москви та її напівсателітного Пейпінґу за заволодіння світом і така ж уперта оборона вільного світу. В тактиці обох цих світів видно було зиґзаґувату лінію, але — якщо інколи люди вільного світу хвилювалися ніби надто легковірними співіснувальними жестами західніх керівників, то незабаром виявлялося, що ті керівники таки свідомі дійсного обличчя совєтської політики і дійсної вартости совєтських та комуно-китайських мирових димових заслон. Вся ж ота цілорічна боротьба між двома могутніми таборами суперечних ідеологій і цілей велася в атмосфері остраху одних і других перед наслідками третьої світової війни. І тому одні й другі безперервно говорили про мир, а питання розброєння було одною з найважливіших тем усіх промов — починаючи від новорічних звернень на початку 1955 року і кінчаючи різдвяними зверненнями наприкінці того року. Забріханість комуністичних керівників, які не всилі вирektися війни, як остаточного засобу в завойовуванні світу, звело і в 1955-му році нанівець всі проєкти розброєння, що й на 1956-ий рік перейшло під великим знаком запиту.

В перших місяцях 1955-го року передове місце, як джерело міжнародного напруження, займав комуністичний Китай. Зараз у січні західний світ з великим скептицизмом дивився на поїздку генерального секретаря Об'єднаних Націй до столиці комуністичного Китаю в справі ув'язнених там американських летунів: самий факт тієї подорожі підкреслював зріст міжнародного значення китайських комуністів, що з них не знято ще офіційного тавра воєнних агресорів (резолюція ОН з 1-го лютого 1951 р.) Надання Конґресом Президентові права збройно боронити Формозу, евакуація острова Тачен, ратифікування взаємного пакту оборони з національним Китаєм, врешті заснування й перші наради Організації Південно-Східного Азійського Пакту — були реакцією Заходу на постійне напруження в Формозькій протоці. Воно частинно злагіднилось, і комуністичний Китай подекуди відійшов на задній плян після квітневої Бандунґської конференції, на якій Чу Ен-лай особисто пересвідчився, що всі без винятку азійські та африканські народи рішуче не хочуть нової комуністичної експансії.

Тим часом в Европі, всупереч усім просьбам та грозьбам Москви, йшов процес консолідації Заходу. Той процес завершився наприкінці квітня 1955 р. ратифікуванням 15-ма державами Паризьких протоколів про створення Західньої Европейської Унії, з признанням Німецькій Федеративній Республіці суверенности, права дозброєння до пів мільйона вояків та прийняттям її до НАТО. Ставши перед фактом незламности західнього фронту (а єдність Заходу супроти Москви була в 1955 році знаменним і радісним фактом), Москва змінила тактику. Несподіване запрошення австрійського уряду до Москви й признання Австрії суверенности мало стати тим „ділом", яке потвердило б щирість „нового вигляду" післясталінської совєтської політики. Дальшими жестами по лінії тієї самої тактики була подорож Булґаніна й Хрущова до Югославії і замирення з блудним комуністичним сином Тітом. До шпилю дійшов шум про „співіснування" на липневій конференції голів 4-х великодержав у Женеві, а проголошений з неї — по суті неґативним — закінченням „дух Женеви" страшив світ аж до половини листопада, коли то повне банкрутство другої Женевської конференції, цим разом 4-х міністрів закордонних справ, виявило рішучість Москви зберегти свій „стан посідання" в центральній Европі та намагання скомунізувати цілу Німеччину; бо тільки за таку ціну Молотов цинічно погоджувався на об'єднання Німеччини.

Поза тим у різних місцях глобу творились в 1955-му році нові осередки конфліктів. Деякі з них, все ще не зліквідовані, мають більш льокальний характер і турбують обмежену кількість держав, інші мають ширший засяг і носять зародки навіть можливости вибуху великого міжнародного зудару. До льокальніших запальних пунктів треба зарахувати Північну Африку, де Франція все ще не зуміла завести спокій коштом своїх колоніяльно-великодержавницьких амбіцій та заспокоєння самостійницьких амбіцій відродженого націоналізму арабів. Льокальне значення має теж англо-грецький спір за Кипр, дарма що він сильно пошкодив Балканському пактові (Югославія, Греція, Туреччина) і позиціям НАТО на Близькому Сході, розсваривши Туреччину й Грецію. Свідомість французьких керівних політиків щодо ваги спокою в Марокко й Альжирі та свідомість в Англії конечности мирно поладнати справу Кипру й тому безперервні тихі переговори в одній і другій справі — віщують недалеке замирення.

Поважніше міжнародне значення має гострий конфлікт між жидівським і арабським світами. У 1955-му році вперше активно втрутився до тої справи Совєтський Союз, зумівши витиснути в поважній мірі впливи Заходу з Близького й Середнього Сходу, — після того, як він переконав Єгипет і деякі інші арабські держави, щоб вони запівдарма прийняли від нього, Совєтського Союзу, масові достави зброї. Захід зареаґував на той політичний наступ комуністів створенням т. зв. Баґдадського пакту з участю покищо 5-х держав та приобіцянням збільшеної фінансової допомоги малорозвиненим країнам Близького й Середнього Сходу. Боротьба за впливи на ньому ведеться далі, так само продовжуються — покищо безуспішні — заходи помирити Ізраїль і його арабських сусідів.

Мали різні держави також свої внутрішні чималі турботи, які відбивались голосним відгуком у світі. Як завжди, перед вели південно-американські країни своїми кривавими й безкровними революціями та переворотами.: Панама, Коста Ріка, Арґентина, Бразилія. Англія переживала хвилюючі вибори, що закріпили консервативний режим під новим „відмолодженим" керівництвом, мала Франція знову дві поважні кризи уряду з розписанням нових виборів на початок 1956 року, була криза уряду в Італії, а дійсною траґікомедією було публічне „каяття" Маленкова в СССР, що його заступив Булґанін, як формальна вивіска для дійсної партійної диктатури Хрущова.

Під знаком хиткости, збільшеного напруження та посиленої „холодної війни", поруч із фразами про мир, входить міжнародний політичний світ у 1956-ий рік.

Я. Петрів

„ОСВОЄННЯ ЦІЛИНИ" І НАСЕЛЕННЯ КАЗАХСТАНУ

Акцією „освоєння цілин", що її заініціювали совєтські володарі в 1954 р., хочуть вони одним помахом убити кількох горобців: перше — створити далеко від можливого воєнного фронту зернову базу, що змогла б надолужити втрату чорноземних районів, головно України; друге — масовим переселенням людности, головно української молоді, послабити український елемент; третє — населюючи освоювані цілини слов'янським елементом, комітголовою повернути пропорцію автохтонного населення та поселенців на цих просторах, тобто їх русифікацію довести до логічного кінця „сталінську національну політику".

Русифікація Казахстану важлива для Москви не тільки з огляду на творену там стратеґічну зернову базу. Казахстан — це також важлива мінеральна база (запаси караґандського вугілля обраховується на 53 більйони метричних тонн — у порівнянні з 89 більйонами тонн резерв Донбасу; запаси нафти Емби — на 1190 більйонів тонн у порівнянні з 781 більйоном тонн в Баку; великі запаси руд міді в Коунраді та Джезказґані, запаси хемічних солей — мірабіліту, бораксу і т. п.). Новобудовані совєтські залізничі сполучення з Центральним Китаєм (див. статтю І. Світа в „Свободі" з 6. 12. „Залізне павутиння Москви") пробігають територію Казахстану — це теж підносить важливість цього простору для совєтської стратеґії.

Проблему зміни населення в Казахстані розглядає И. Мiроглу в розвідці „Стан населення Казахстану та справа освоєння цілин", що її вмістив туркомовний квартальник мюнхенського Інституту Вивчення СССР „Дерґі" у випуску за квітень-червень 1955 р.

Від 1939 р. в Совєтах не публіковано даних про статистику населення, а тому Мiроглу, щоб охопити циферно демографічні зміни після цього року, використовує дані про кількість виборчих округ, кількість управнених до голосування і т. п.. Ці дані не відрізняють національности, ото ж, щоб дійти бодай приблизних цифер у тому відношенні, автор вводить в калькуляцію загальну стопу приросту населення СССР. А щоб передбачити дальший розвиток на протязі років 1955-56, коли мало б закінчитись освоєння цілин Казахстану, автор виводить розрахунок з пересічної кількости робітників, що припадає на гектар посівної площі колгоспів, радгоспів та МТС, які їх обслуговують.

Вислід обрахунків Мiроглу можна подати в такій таблиці:

Рік	Усього населення	У тому числі казахів	Відсоток казахів	Загальний відсоток міського населення	Завваги
	в тисячах				
1897	4,932	4,034	87.0	6.5	за царськими переписами
1916	6,100	4,680	76.7	8.0	
1926	6,074	3,968	65.5	8.0	за совєтськими переписами
1939	6,146	3,098	50.5	27.8	
1946	6,803	—	—	—	обраховано з загальної стопи приросту населення
1950	7,951	—	—	—	
1954	8,656	3,501	41.2	—	
1956	12,000	—	30.0	—	розраховано за потребою нових робітників на освоєних цілинах

З цієї таблиці бачимо велике зменшення автохтонного казахського населення між роками 1916-26. Воно пояснюється втратами казахів у протицарських повстаннях 1916 р., пізніше втратами в боротьбі за незалежність проти большевиків. Неавтохтонне населення постійно зростає з 13% в 1897 р. (початок російської колонізації закаспійських теренів) до 49% в 1939 році. Після 1939 р. казахське населення творить у „власній радянській державі" вже тільки національну меншину, що сходить в 1954 р. до 41% всього населення, а після 1956 р. творитиме несповна третину. Впадає в очі також величезний зріст міського населення після 1926 р. Це — вплив індустріялізації Казахстану та... колективізації України. Казахські міста наповнювались чужим промисловим та адміністративним елементом і втікачами з голодуючих теренів України. В останню війну евакуація до Казахстану промислових підприємств та їх персоналу з загрожених німцями теренів скінчилась частинно постійним оселенням евакуованих туди людей. Останнього удару однонаціональному характерові Казахстану завдає „освоєння цілин" та пов'язане з тим спровадження мільйонів колгоспників із слов'янських та інших територій СССР.

Песимістичні висновки Мiроглу щодо національного майбутнього Казахстану ледве чи можна роз'яснити передбаченням, що совєтські пляни, та ще й у сільсько-господарській ділянці, рідко виконуються на 100%. Тому певне й вся широко розтрублена акція освоєння північно-казахстанських цілин не приведе з собою аж трьох мільйонів пришельців протягом трьох років. Далі Мiроглу робить, здається, похибку, приймаючи, що на кожного колгоспного, транспортового чи іншого робітника на новоосвоєних теренах припаде ще один (непрацюючий!) член родини. На цілини гонять головно молодь. Якщо між ними є й одружені, то дружину

(Закінчення на стор. 3-ій)

Яр. Ликтей

НА ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКІ ТЕМИ

(Із поїздки по Европі)

Під час моєї недавньої подорожі „доброї волі" по Европі, я зустрічався із людьми різних національностей і угруповань, різних соціяльних відтінків та державних приналежностей. Ми не раз проводили довгі дискусії. Нашою темою була завжди можливість міжнародного співжиття. Досить цікава дискусія на польсько-українські теми вив'язалась у нас із одним польським втікачем. Цей поляк прибув до Зах. Німеччини 1946 року. Він оповідав про тодішні відносини в Польщі, а опісля зійшов на цікаву дискусію. Виявилось, що він походив із західніх земель України. Він твердив, що саме поляки мусять залишити різні байки про польське „моцарство" та стати нарешті реалістами. В Галичині українці та поляки ніколи не жили в згоді. Крім того, поляки, коли мали свою державу, не поступали з українцями по демократичному. По селах поляків було дуже мало, більше вже їх було по містах. Коли українці домагалися більше прав, то Польща карала їх Березою Картузькою, в'язницями чи „пацифікацією", чого тепер мусить соромитись — твердив він.

За ці утиски українці хотіли позбутись поляків, а то й помститись. Коли Польща воювала 1939 р., то українці не дуже помагали, щоб цю війну виграти. Ненависть між поляками та українцями зростала. Після другої світової війни поляків виселено до „нової Польщі". Від того часу пройшло вже чимало років. Большевики старались понищити всі польські пам'ятки в Західній Україні. Вже підростає молоде покоління, яке не пам'ятає передвоєнної Польщі та й поляків. Щоб могти вернутись до Західньої України, полякам треба б було боротися за це. Багато поляків говорить, — продовжував він, — що хотіли б повернутися до Галичини, а в цей самий час забувають, що там все змінилось. З колишньої польщини вже нічого або малощо залишилось. В самій Польщі ніхто не вірить у поворот на українські землі і не багато є таких, що того хотіли б.

Вартало б згадати також іншу цікаву розмову із хорватом, що перед тим, як я був в Югославії, повернувся із України. Він твердив, що села та й міста змінились від 1939 р. до непізнання. Багато домів в Україні було знищених під час війни, деякі тепер відбудовані, тому й зовнішній вигляд міст змінився. Треба також пам'ятати, — казав він, — що Україна тепер злучена разом, і належить до ОН. Безумовно, там відбувається до певної міри русифікація, одначе не забуваймо, що в школах є українська мова, як також гордість українців, як окремої держави, зростає, з чим навіть і Москва мусить рахуватись. Головно в Західній Україні підросло вже молоде покоління, що не пам'ятає Польщі і не бажає собі її. Часом це забувається, одначе треба рахуватися з фактами. „На мою думку, — казав він, — поляки втратили „креси" раз на завжди".

Колоніялізм та імперіялізм — як бачимо — доживають уже свої останні дні. Кожний нарід в Европі, Азії чи Африці хоче бути самостійним, і ні поляки, ні москалі, ні ніхто інший в світі не може вже завернути назад колесо історії.

ПРИЙДИ НАД РІЧКУ...

Прийди над річку й подивися —
Там, де задума чорних верб
І де, замріявшись тепер,
Звисає м'яко сонне листя.

Вода, мов небо в ній втопилось,
Співає холод очерет
І вітер, знявши свій кашкет,
Пливе в байдарці без вітрила...

ЯР. КУРДИДИК

ВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ У СВІТІ Й АМЕРИЦІ У 1955 РОЦІ

СІЧЕНЬ

2. — Вбивство президента Панами, Хозе Рамона.

3. — Заборона совєтським громадянам в'їздити на деякі терени в ЗДА, разом понад четвертину території країни.

5. — Наїзд партизанів на Коста Ріку, імовірно з Нікараґуї.

13. — Поворот генерального секретаря ОН Гаммершилда з комуністичного Китаю, куди їздив з місією осягнути звільнення американських летунів — тим часом без успіху.

15. — Скинення урядуючого президента Панами Гізадо за участь у змові на життя вбитого президента Рамона.

17. — Устійнення бюджету ЗДА на $62,4 більйона, з поменшенням дефіциту до 2,4 більйона долярів.

— Спущення на воду першого атомового підводного човна „Навтілюс".

28. — Уповноваження від американського Конґресу для през. Айзенгавера боронити Формозу й Пескадори.

30. — Заклик СССР до ОН, щоб стримати ЗДА від „аґресії" проти Китаю й Формози.

31. — Рішення Ради Безпеки ОН запросити комуністичний Китай до дебати про Формозу й відмова Китаю.

ЛЮТИЙ

1. — Американський Сенат ратифікував Південно-Східній Азійський Пакт (СЕАТО) оборони 8-ми держав проти комуністичної небезпеки.

5. — Упадок уряду Мендес-Франса у Франції.

8. — Упадок Георгія Маленкова в СССР: його „каяття" у „недостатньому досвіді". Ніколай Булґанін прем'єром СССР.

9. — Рішення юнійних централь в ЗДА, Ам. Федерації Праці (АФЛ) і Конґресу Індустріяльних Організацій (СІО) об'єднатись.

— Ратифікація Сенатом договору про взаємну безпеку з національним Китаєм.

11. — Евакуація острова Тачену у Формозькій протоці з участю Сьомої ам. фльоти.

16. — Відкинення Америкою пропозиції Англії, щоб віддати ком. Китаєві острови Квімой і Матсу.

17. — Рішення Англії продукувати водневі бомби.

23. — Перша конференція 8-ми держав Південно-Східнього Азійського Пакту.

23. — Новий уряд у Франції Едґара Фора.

28. — Наїзд ізраїльських вояків у пустині Газа: 38 вбитих єгиптян.

БЕРЕЗЕНЬ

6. — Перемирча Комісія ОН на Середньому Сході осудила Ізраїль за „брутальну аґресію" з 28 лютого.

— Фундація Форда призначила 50 мільйонів дол. для приватних каледжів на підвищення учительських платень.

11. — Ратифікація Італією Паризьких договорів про включення Зах. Німеччини в західню оборонну систему.

16. — Оприлюднення в американській пресі протоколів Ялтинської конференції.

18. — Ратифікація Західньою Німеччиною Паризьких договорів.

27. — Ратифікація Францією Паризьких договорів про суверенність і армію Західньої Німеччини.

29. — Осудження Радою Безпеки ОН Ізраїлю за наїзд у пустині Газа.

КВІТЕНЬ

1. — Ратифікація американським Сенатом Паризьких протоколів.

2. — Дозвіл 76 китайським студентам в ЗДА виїхати до комуністичного Китаю.

5. — Винстон Черчил уступив з посту прем'єра Англії.

6. — Антоні Іден новим прем'єром Англії.

8. — Спір у ЗДА довкола виконування іміґраційного закону РРА, — димісія Едварда Корзі, спеціяльного асистента державного секретаря для справ втікачів.

10. — Уневажнення Совєтами договорів приязни з Англією і Францією.

12. — Проголошення вакцини Солка успішним ліком проти дитячого паралічу.

15. — Підписання в Москві австро-совєтського порозуміння.

18. — Смерть Альберта Айнштайна в 76 році життя.

18-23. — Конференція у Бандунґу, Індонезія, 29-х азійських і африканських держав.

27. — Оприлюднення факту виміни листів між през. Айзенгавером і маршалом Жуковим.

28. — Завершення ратифікування 15 державами Паризьких договорів.

29. — Джіованні Ґрончі — президентом Італії.

ТРАВЕНЬ

5. — Проголошення суверенности Німецької Федеративної Республіки.

15. — Підписання у Відні міністрами закордонних справ 4-х великодержав державного договору про Австрію.

25-27. — Катастрофа гураґану в ЗДА — понад 100 вбитих у чотирьох стейтах.

26. — Вибори до парламенту в Англії, перемога консерватистів.

26—2 червня. — Відвідини Булґаніна і Хрущова в Югославії, замирення з Тітом.

31. — Скасування Найвищим Судом в ЗДА сеґреґації учнів в школах.

ЧЕРВЕНЬ

6. — Договір юній з компанією Форда про річну забезпеку від безробіття.

13. — Така сама умова з Дженерал Моторс.

— Переслідування Римо-Католицької Церкви в Арґентині.

— Відвідини канцлера Аденауера у Вашинґтоні.

16. — Невдачна проба революції арґентинської морської фльоти проти Перона.

20. — Відкриття ювілейної сесії Генеральної Асамблеї ОН у Сан Франсіско.

22. — Зречення Роберта Т. Стівенса зі становища секретаря армії; Вілбер Брукер наступником.

24. — Зістрілення совєтськими літаками американського літака в протоці Берінґа. Совєти висловлюють жаль.

ЛИПЕНЬ

4. — Хрущов в американській амбасаді в Москві з нагоди Свята Незалежности.

6. — Упадок уряду Шельби в Італії. Антоніо Сені наступником.

11. — Уневажнення през. Айзенгавером договору з Діксон-Єйтс компанією.

13. — Зречення секретаря здоров'я Овети Гоббі. Маріон Фолсон наступником.

16. Неперевірене звільнення мадярськими комуністами кардинала Міндсенті.

17. — Приїзд до ЗДА совєтської делеґації „хліборобів" на п'ятитижневі відвідини.

18-23. — Конференція „на вершинах" в Женеві: голови урядів 4-х великодержав. „Всміхнена дипломатія" СССР і „дух Женеви".

25. — Промова до нації през. Айзенгавера після повороту з Женеви.

27. — Зістрілення болгарами ізраїльського пасажирського літака, 58 вбитих.

29. — Проголошення в ЗДА проєкту „штучного сателіта".

СЕРПЕНЬ

1. — Початок американсько-комуно-китайської конференції в Женеві „на амбасадорському рівні" про звільнення американців з Китаю.

8. — Конференція атомових фахівців ОН у Женеві.

12. — Смерть Томаса Манна.

14. — Звільнення 14 американських летунів, засуджених в ком. Китаї за „шпигунство".

— Зречення секретаря летунства Гаролда Талбота у зв'язку з закидами зловживання цим становищем.

15-18. — Переслухування на Конґресовій Комісії для протиамериканських дій про комуністичну інфільтрацію в театральних колах. 22 актори відмовились зізнавати.

17. — Проголошення в ЗДА нового правильника поведінки вояків у полоні.

19. — Стихійне нещастя внаслідок гураґану „Діяна", 150 осіб вбитих.

20-22. — Криваві заворушення в Альжирі й Марокко, понад 1.000 вбитих.

23. — Перелет впродовж 14 годин Атлантику з Лондону до Ню Йорку і назад.

26. — Пропозиція державного секретаря Доллеса пакту безпеки для Ізраїлю і його арабських сусідів на випадок їх замирення.

ВЕРЕСЕНЬ

4. — Замирення між Єгиптом і Ізраїлем на основі пропозиції Перемирчої Комісії Об'єднаних Націй.

7. — Невдача англійсько-турецько-грецької конференції в Лондоні у справі Кипру.

13. — Закінчення відвідин канцлера Аденауера в Москві. Згода на встановлення дипломатичних взаємин між Зах. Німеччиною і СССР за ціну звільнення 10,000 німецьких воєнно-полонених.

19. — Революція в Арґентині, упадок і втеча Перона. Ген. Льонарді — президент.

20. — Відвідини східньо-німецького „прем'єра" в Москві і визнання Совєтами „суверенности" Східньої Німеччини.

— Відкриття в Ню Йорку 10-ої сесії Генеральної Асамблеї ОН.

24. — Серцева атака през. Айзенгавера у Денвері.

27. — Завершення єгипетсько-совєтської трансакції про масовий закуп комуністичної зброї. Протест ЗДА й Англії в Москві.

ЖОВТЕНЬ

1. — Вихід делеґації Фран-

ЦІКАВІ МОМЕНТИ „БЕЗВЛАСТЯ" В БІЛОМУ ДОМІ

Хвороба президента Айзенгавера і питання про його заступництво на цей час нагадали нам про деякі цікаві факти з історії З'єдинених Держав.

Відколи засновано було нашу республіку, трапилось кілька випадків, коли нація була якийсь час без Президента. Джордж Вашингтон, наприклад, приступив до виконання своїх обов'язків президента на дев'ять днів пізніше, ніж його віце-президент Джон Адамс.

Умови тодішньої комунікації та подорожування змусили відкласти підрахунок голосів до 6 квітня 1789 р. Не чекаючи інавгурації президента, Джон Адамс присягнув 21-го квітня і почав своє урядування. Урочиста церемонія інавгурації Вашингтона відбулась 30 квітня.

В роки, коли інавгурація 4 березня припадала на неділю, кілька новообраних президентів починало урядувати або 5 або 3 березня. П'ятий президент Дж. Монро присягав для свого другого терміну 5 березня 1821 р. Але термін його попереднього урядування кінчився теоретично опівночі 3-го березня, отже фактично країна не мала голови уряду протягом півтори доби. Правда, це не мало такого великого значення, бо Монро знову вступав у другий термін, але ось у 1849 р. Захарій Тейло заступив Джеймса К. Полка теж 5 березня, тобто після півтори доби „безвластя".

В суботу 3 березня 1877 року президент Юлиссес С. Грант улаштував великий прощальний обід. Пізно ввечері, несподівано для більшости гостей одна з кімнат Білого Дому стала місцем присяги 19-го президента Рутерфорда Б. Гайеса. В понеділок 5 березня відбулась друга офіційна церемонія публічної присяги Гайеса.

Вудро Вилсон порушив традицію в 1917 р., присягнувши в неділю 4-го березня, повторивши церемонію публічно в понеділок.

Інавгурація 20 січня 1957 р. знову припадає на неділю. Згідно з 20-ою поправкою до Конституції термін урядування Президента і віце-президента кінчається і починається опівдні 20 січня.

За Конституцією, у випадку скинення, хвороби, резиґнації або смерти Президента його обов'язки має перебрати віце-президент. Але було багато років, коли З'єдинені Держави не мали віце-президента, бо він або ставав сам Президентом, або вмирав, або відмовлявся.

Сім віце-президентів перейняли свої обов'язки президента. Жадний віцепрезидент не був забитий (трьох президентів було забито — Линкольн, Гарфілд і МекКінлі), але семеро з них померли під час праці. Президент Медісон втратив двох віце-президентів між 1809 і 1817 рр. Жадний президент не зрезиґнував з свого посту, тільки один віце-президент, Джон Калгун, відмовився від своїх обов'язків у грудні 1832 і перейшов до Сенату.

Найкоротші президентські та віце-президентські терміни урядування мали президент Вільям Генрі Гаррісон, який помер 4 квітня 1841 р. тобто через місяць після інавгурації, та його наступник Джон Тайлер. Перехід Тайлера на пост Президента спричинився до того, що пост віце-президента залишився вакантним на цілих чотири роки.

(Загальна Рада).

„ОСВОЄННЯ ЦІЛИНИ" І НАСЕЛЕННЯ КАЗАХСТАНУ

(Закінчення зі стор. 2).

певно змусять працювати, отже треба обос подругів врахувати в загальну кількість потрібних робітників. Але хоча б і зредукувати правдоподібне число новопоселених до 1.5 мільйона, засаднича теза статті Мироґу — совєтський імперіялізм у стосунку тубільців до неросійських народів, колонізація їх теренів та спихання тубільців до ролі національної меншини — вповні доказана.

Виринає питання: скільки українського елементу перекинено за час від 1939 р. в Казахстан? Де і в якому характері його розміщено? У підручнику економічної географії СССР Н. Баранського (Москва, Учпедгиз, 1950) читаємо: „. . . друге, по казахах, місце належить росіянам разом з українцями. Їх найбільше на півночі та сході Казахстану . . . при чому росіяни живуть головно по містах, а українці по селах". Можна сподіватись, що цей розподіл населення залишиться й надалі.

Демографічні зміни в північному Казахстані мають усі вигляди на постійність. Україні, що самі змагаються за вивзолення з-під московського імперіялізму, далекі від того, щоб радіти недолі казахського народу. Об'єктивно треба, одначе, ствердити, що казахське населення цих просторів, ще й досі у великій мірі кочовниче, ледве чи має потенціяльні можливості змінити наявний стан. Час — важливий фактор в утриваленні змін населення. Північні кордони Казахської ССР вже під час її створення не покривались з межами казахської етнографічної більшости. Під економічним і географічним поглядом північний Казахстан зближений більше до Західнього Сибіру. Розв'язки питання майбутньої державної приналежности цієї смуги треба, здається, шукати в площині, що її вже порушувано з української сторони: це проєкт З'єдинених Держав Сибіру.

● У місті Сегел, Айдаго, помер 96-річний Бенджемін Гартлі, який в „День Подяки" цього року відзначав 80-річчя свого одруження. Його дружина ще живе. Це була найстарша подружня пара в цій країні. Вони одружилися в 1875 році, мавши обоє по 16 років.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ютика, Н. Й.

Гарний почин.

Наближається Новий Рік, а разом з ним і наші Різдвяні Свята. Ми тут всі матимемо можливість гарно зустрінути Новий Рік, всі ми знаємо, що у Свят-Вечір на нашому святочному столі не буде пусто.

Та не скрізь у наших людей буде так. Тяжко сказати, як наші люди зустрінуть це велике Свято там, за „залізною заслоною", але ми знаємо, що для багатьох наших залишенців у Европі Свято не буде веселим, бо де старий чи інвалід може заробити, щоб мати змогу щось докупити на Свята? Як хотілось би, щоб всі вони відчули Свято, відчули піклування про них своїх більш щасливих людей, відчули, що люди наші не забувають про свій обов'язок перед тими, хто все своє здоров'я і сили віддав, боронячи волю свого народу та незалежність нашої Батьківщини!

І, як завжди, почин в такій справі робить наше жіноцтво. Референта суспільної опіки місцевого відділу Союзу Українок Америки, п. Марія Віґах, при активній допомозі п. Марії Івасевої, проводить збірку за підписними листами. Це дало можливість вже 14 грудня надіслати до табору старих у Дармштадті сто долярів. 18 грудня референтка виховної справи нашого відділу СУА п. Савицька улаштувала для дітей Миколаївський вечір, який пройшов з великим успіхом, але дав малий грошовий прибуток. Тоді, за ініціятивою голови нашого відділу СУА п. Марії Когутякової, виділено ще гроші з попередньої збірки і через Централю СУА надіслано для наших дітей в Европі 80 долярів, як подарунок „дітей дітям".

Отже початок, і то дуже гарний для нашого невеликого відділу СУА, зроблено. Бажано, щоб на цю справу наші багатші фінансами організації в інших осередках.

М. О.

Филаделфія, Па.

Свято - Миколаївська Вистава.

За традиційним звичаєм теж і цього року українська дітвора Филаделфії зустрічала свого небесного добродія святого Миколая сценічною виставою в Клюбі Горожан. Цим разом на сцені йшла нова п'єса Іванни Савицької „Гість із неба", що недавно появилась теж друком накладом Учительської Громади в Ню Йорку. П'єса написана в трьох діях, з яких перша відбувається в небі, друга в пеклі, а третя на землі. П'єса написана віршем, простим і зрозумілим для дітей і — як висловився рецензент у „Свободі" д-р Л. Луців — буде подобатись дітям, якщо хтось зможе її добре підготовити.

Вивели цю п'єсу у Филаделфії пластуни при співпраці Хору Молоді, яким керує з рамени Музичної Школи Юрій Оранський. Відповідальним за поставу п'єси був Володимир Мельник, артист і пластун-сеніор, який ще раз виявив свою акторську працю. Вистава виведена поправно, діти - артисти вивчили гарно тексти і поводились свобідно на сцені. Теж оригінальні декорації виконав пластун і водночас мистець, який учиться у мистецькій школі у Филаделфії, Василишин.

П'єса має багато ще вставки із дитячої самодіяльности і це теж використано у виставі. Малий хлопчина виступав із грою на скрипці, а пластунки-танцюристки виконали кілька танків.

Вистава не лише зробила гарне враження, але і подобалась дітям. Після вистави відбулася роздача дарунків для дітей. Виставу повторено двічі: після полудня і вечором.

Крім авторки, яка попрацювала, щоб дати дітворі поправну текстом п'єсу, треба відзначити віддану працю провідників Пласту. Це є заслуга цих провідників святити одинниць, що наша дітвора мас змогу проявляти діяльність у рідній організації, ба навіть устроїти імпрезу з виступом молодечого хору, танцюристів і акторів, що є доказом, що наша дітвора мас добрих і відповідальних опікунів.

Т.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

ВИСЛІДИ ЗМАГАНЬ З КОШІВКИ НА УКРАЇНІ.

Після п'ятиденної боротьби закінчились у Києві змагання найсильніших кошівкарських дружин України. З-поміж жінок найкращих вислідів добились кошівкарки Одеси. Вони виграли зустріч у дружин Львова (46 : 40), Ворошиловграду (58 : 50), Дніпропетровська (61 : 49), Харкова (44 : 42), і в найсильнішої дружини республіки — Києва (63 : 64) Набравши 5 очок з 5 можливих, одеситки завоювали перше місце. На друге місце вийшла дружина Києва, на третє — Львова. Далі йдуть дружини Дніпропетровська, Ворошиловграда й Харкова. Кошівкарі Києва в гострій боротьбі виграли зустріч у дружин Львова (59 : 54), Одеси (44:39), Сталіно (101:77), Дніпропетровська (73 : 71) та Харкова (77 : 52) і здобули першість. На друге місце вийшли кошівкарі Дніпропетровська, на третє — Одеси, на четверте — Харкова, на п'яте —Львова і на шосте — Сталіно.

Милвіл, Н. Дж.

З хроніки громадського життя.

Друга половина року в нас розпочалася з Храмового Свята Св. Ап. Петра і Павла. По урочистій Службі Божій вся громада з сусідніми отцями засіла до трапези в наново відремонтованому Народному Домі. Признанням за гарне і коштовне відремонтовання Нар. Дому втішався відділ нашої молоді.

З осени широко розгорнулося наше громадське життя. Розпочалася наука в Рідній Школі, організували Курси Українознавства для молоді, відновили нашу загально - соборницького характеру Радіопрограму. У всьому перед веде наш енергійний і трудолюбивий от. Коваленко з дружиною. За рік перебування о. В. Коваленка громада в нас зросла майже в двоє. Щира і сердечна співпраця з от пархом від парохіяльного уряду почавши, а відділом молоді кінчаючи, дають гарний вислід у всьому.

Мило в родинній атмосфері пройшло у нас Листопадове Свято. Гарно написаним на святі наш хор під кермою п. Вол. Романкова та учні Рідної Школи. Головну доповідь виголосив гість з Ню Йорку, редактор Муврий. На наприці цей було зібрано 57 дол.

В кінці листопада наш Драм. Гуртток дуже добре відіграв завжди молоду „Наталку Полтавку".

Дня 18 грудня у нас відбувся Свято-Миколаївський вечір для учнів Рідної Школи. Діти відіграли п'єску, в якій участь брали: М. Дзюба, З.Цапар, М. Самійленко, Н. Дзюба, Т. Щербенський, Г. Сторожук, М. Фігол, Г. Кудин, та В. Дзюба. Св. Миколая грав піонер нашої громади п. Г. Замойський. На потреби дітей зібрано 46 дол. і на потерпілих братів греків 25 дол. 45 ц.

З таким вислідом ми прикінчимо до річних зборів. Дай Боже, щоб така гармонійність та спокій в нашій громаді все була!

Ів. Цапар

● У місті Трой, Ню Йорк, Сара Влюм Утгут 27 грудня відзначала 104-ті уродини. Вона живе в домі для старців.

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 33.

Д-р Н. Р. Івахнюк, Торонто	$5
В. Возней, Ню Йорк	5
А. Г. Конрад, „	5
Е. Куровицький, „	5
І. Поліщук, Джерзі Ситі	5
М. Прибильський, Ню Йорк	5
Т. Наволь, С. Амбой	5
І. Гавриш, Перт Амбой	4
Й. Когут, Вонд Брук	4
І. Гелета, Перт Амбой	4
М. Романишин, Шикаґо	3
В. Грицина, Гартфорд	3
В. Садівник, Джерзі Ситі	3
Н. Добрянський, Ню Йорк	3
Ю. Янів, Боффало	3
Ю. Мазурик, Ню Йорк	3
М. Лещишин, Бронкс	3
М. Примак, Шикаґо	3
Інж. Л. Савойка, Нюарк	2
Ф. Мікус, Фила.	2
Н. М. Филик, Джерзі Ситі	2
П. Лещишин, Клівленд	2
О. Наконечна, Лейквуд	2
І. Горішний, Енґлевуд	2
М. Романович, Росел	2
Ю. Кисілевський, Ню Йорк	2
Г. Райнгардт	2
о. М. Кулинич, Ню Йорк	2
Я. Задерей, Форт Вейн	2
Б. Процюк, Ірвінґтон	2
Н. Ціпорчин, Джерзі Ситі	2
В. Свириденко, Трой	2
Е. Бехметюк, Бруклин	2
Й. Брила, Ню Йорк	2
С. Масюк, Бронкс	2
М. Kранік, Джерзі Ситі	2
Д-р Ю. Срібний, Перт Амбой	2
П. Якимович, Елизабет	2
Р. В., Ню Йорк	2
В. Грицик, Ню Йорк	2
І. Вишик, Ню Йорк	2
А. Кос, Пасейк	2
М. Брус, Бетлегем	2
О. Омеліньский, Рачестер	2
Р. Скоробагатий, Ню Йорк	2
С. Луцький, Ню Йорк	2
П. Лютак, Нюарк	2
Інж. В. Романишин, Вілмінґтон	2
С. Саворський, Колчестер	2
І. Янко, Джерзі Ситі	2
Н. Дикін, Клівленд	2
М. Роговський, Нюарк	2
С. Ганчарик, Ню Йорк	2
Т. Моціцібович, Шикаґо	2
Б. Турко, Нюарк	2
А. Іванський, Нюарк	2
Д. Івасютин, Ню Йорк	2
В. Кухарчук,	2
Т. Андрусишин, Ню Йорк	2
А. Григус, Ню Йорк	2
Н. Корчок, Деррі, Нь.	2
Д. І. Юрчишин, Гіббінг	2
М. Іваник, Ню Йорк	2
Н. Тарасевич Перт Амбой	2
Н. Осадца, Нюарк	2
В. Кічик, Нюарк	2
Мері Д., Клівленд	2
І. Скакун, Фріголд	2
Т. Федус, Фила.	2
А. Турчин, Блумінґтон	2
С. Бунда, Джерзі Ситі	2
Ю. Гайовий, Ню Йорк	2
С. Бандура, Олісн	2
М. Вінярчик, Елизабет	2
Д-р М. Паламар, Джерзі Ситі	2
Ю. Ватаманюк, Шикаґо	2
А. Гивель, Ню Йорк	2
Д-р О. Матковський, Шикаґо	2
П. Ваворовський	2
П. Мельничук	1.75
Т. Шумський, Торонто	1.50
О. Метельський, Нортгемтон	1.50
Т. Опарик, Озон Парк	1.10
о. М. Мостеньський, Пасейк	1
П. Тилятник, Фила.	1
І. Прокопів, Пасейк	1
Е. Мацак, Джерзі Ситі	1
А. Гульоватий, Ню Йорк	1
Й. М. Герлях, Ню Йорк	1
С. Михайлюк, Ню Йорк	1
А. Захарчук, Данелен	1
Д. Візниця, Ню Бранcвік	1
М. Дмитрів, Картерет	1
П. Прус, Перт Амбой	1
С. Сорочинський, Літл Фоллс	1
Д. Воловодюк, Ню Йорк	1
о. З. Павлович, Бронкс	1
Л. Цімбак, Ню Йорк	1
Л. Музика, Нюарк	1
В. Томачук, Петерсон	1
І. Лодичка, Кліфтон	1
С. Мельник, Ню Йорк	1
Й. Блазінський, Ірвінґтон	1
І. Довганюк, Клівленд	1
Й. Брелюс, Бронкс	1
Б. Саврас, Ню Йорк	1
С. Бобеляк, Ню Йорк	1
Т. Гаталяк, Ню Йорк	1
С. Щеснюк, Ню Йорк	1
В. Макара, Елизабет	1
С. Колтун, Гантінґтон Ст.	1
І. Козак, Стретфорд	1
І. Вишиваний, Ню Йорк	1
С. Капа, Елизабет	1
М. Цегельська-Кальба, Бетлегем	1
І. Паніковський, Діксон Ситі	1
А. Мінкович, Міннеаполіс	1
о. П. Журавецький, Бруклин	1
Н. Стадник, Наянтік	1
В. Данчук, Ню Йорк	1
Т. Урманець, Скрентон	1
А. Ціздин, Балтімор	1
І. Грицик, Стейп.	1
С. Кзпока, Трентон	1
М. Бойчук, Ню Йорк	1
О. Бакай, Фила.	1
М. Чумер, Перт Амбой	1
Т. Гарасим, Нюарк	1
М. Бердан, Фила.	1
М. Дворян, Фила.	1
Д. Січ, Трентон	1
Д. Маник, Кліфтон,	1
Н. Собенко, Ню Йорк	1
І. Адамс,	1
Б. Сольчаник, Нюарк	1
М. Коритовський, Ню Йорк	1
о. Р. Лободич, Фила.	1
П. Свігун, Ню Йорк	1
Я. Паславський, Ню Бранcвік	1
А. Вольф, Ню Йорк	1
Б. Голда, Елизабет	1
П. Гут, Нюарк	1
І. П. Хребет, Елизабет	1
В. Возьний, Фила.	1
Разом	$ 259 85
Раніше проголошено	$ 6,381.71
Разом	$ 6,641.56

В списку ч. 31 замість Зеновія Венгриновпч, Ню Йорк $2, подано Н. Н., — $2.

З наших буднів

НА ПОРОЗІ НОВОГО РОКУ

Радуйся, народе американський! Ворожбити з Волл - Стріту пророкують, що наступний 1956-ий рік, буде рекордовий щодо добробуту.

Розуміється, щось трохи з цього добробуту капне і нам, американцям українського роду і плоду. Хто купить ще один димохід, ги придбає нову машину, ги притулить до купи ще кілька тисяг теплою рукою . . .

Добробут, як саме слово показує, є добра річ, але для політичної еміграції він може означати катастрофу. Спаралізує нас той добробут та обезвладнить так, що, не дай Біг, ще таких сім рекордових „товстих" років, а не стане між нами ніодного амбасадора, ні лідера, а, навіть, промовця на жалобній академії!

Тепер промовці, слава Богу, ще є, але де взяти публики? . . На масове віче приходить три десятки осіб, на Збори — вісім, на відчит — п'ять, а на одній доповіді в НТШ було рантом три (і доповідач). А не раз, в приватній хаті, коло телевізора застанете таку глоту, що голки нема де встромити . . .

Колись, в гасах пропінації, тяжко було витягнути нашого головіка з коршми. Тепер — тяжко його відорвати від телевізії. Дехто вже відмовляється і від такого елементарного патріотигного обов'язку, як відвідування національної бари . . . Даруйте, каже, я маю коршму в хаті.

Один мій знайомий — лікар, що з титулу свого обов'язку гасто відвідує пацієнтів по домах, розповідав мені таке:

—Не маєте, каже, уявлення, скільки наших людей стоїть осторонь всякого українського життя! Є доми-гетта, де згори до споду живуть українські родини з однієї, скажім, области, які, поза своїм будинком, нікуди не виходять, нікого не знають, з ніким не зустрігаються. Є й такі, які уважали себе українцями так довго, доки сиділи в таборах і користали з допомоги добродійних установ. Тепер — зажили на всю губу і на все пгихають. Є такі, що так завзято ганялися за бізнесом і маєтками, що вже опинилися в „Белею", на відповідному відділі . . .

Шановні Читагі мають повне право спитати — гому я малюю таку песимістигну картину нашої дійсности на привітання Нового Року? . Отже — ні, це не на привітання Нового, а на прощання Старого Року!

Сподіваймося — і проти надії, що в новому році картина. хог трохи прояснться.

Ікер.

ції з сесії ОН на знак протесту проти рішення дебатувати про ситуацію в Альжирі.

11. — Приступлення Ірану до протисовєтського Багдадського пакту.

16. — Нова катастрофа повені внаслідку гураґану в ЗДА, 44 вбитих.

19. — Оприлюднення в ЗДА 107-сторінкового документу про приступлення СССР до війни проти Японії.

23. — Зарщина відкинула у плебісциті проєкт її „европеїзації".

27. — Конференція 4-х міністрів закордонних справ у Женеві.

ЛИСТОПАД

1. — Державний секретар Дж. Ф. Доллес відвідав голову Еспанії, ген. Франка.

— Призвання мирової нагороди Нобеля за 1954 рік високому комісарові ОН для справ втікачів, д-рові Ван Гойвен Гердгардові, кол. данському міністрові судівництва.

6. — Державний секретар Доллес відвідав маршала Тіта в Београді.

12. — Поворот президента Айзенгавера з шпиталю в Денвері до Вашингтону й виїзд на час реконвалесценції до Геттисбургу.

13. — Палатна революція в Арґентині, — президентом Педро Арамбура.

15. — Заява Адлея Стівенсона про готовість кандидувати у президентських виборах у 1956 році.

16. — Кінець Женевської конференції 4-х міністрів закордонних справ. Поворот до „холодної війни".

— Поворот на султанський престіл у Марокко Сіді Мохаммеда бен Юссефа, вивезеного до заслання 20 серпня 1953 року.

18. — Катастрофа військового транспортового літака у стейті Вашингтон, 52 вбитих.

20. — Приїзд Хрущова й Булганіна до Індії. Відтіль до Бірми й Афганістану. Підбурливі проти Заходу промови Хрущова.

21-22. — 1-ша конференція 5-х держав Багдадського пакту у Багдаді.

24. — Оприлюднення про великий пробний вибух водневої бомби в Совєтах.

26. — Проголошення військового стану на Кипрі внаслідок протианглійського руху.

30. — Висловлення недовір'я у французькому парляменті прем'єрові Форові. Розв'язання парляменту й розписання виборів на 2 січня 1956 року.

ГРУДЕНЬ

5. — Об'єднання найбільших юнійних централь АФЛ і СІО, Джорджж Міні головою.

7. — Зречення голови Лейбур Парті в Англії Клемента Етлі. Наступник: Ю. Гейтскелл.

8. — Заява сенатора Новленда про готовість кандидувати на президента ЗДА, якщо не кандидуватиме Д. Д. Айзенгавер.

— Промова Доллеса в Шикаґо з повторенням погрози про масову відплату.

— Д-р Отто Йон, колишній шеф західньо-німецької розвідки, що втік був до комуністів, вернувся назад.

— Фундація Форда•призначила пів більйона долярів на добродійні цілі.

14. — Прийняття 16 нових членів-держав до Об'єднаних Націй. Совєтське „вето" проти прийняття Японії.

18. — Заявлення Зарщини плебісцитом за поворотом до Німеччини.

19. — Проголошення самостійности в Судані.

20. — Кінець 10-ої сесії Об'єднаних Націй.

24. — Початок сесії Верховного Совєта в Москві.

25. — Різдвяна промова Папи Пія XII проти атомової зброї.

Короткі Вістки

● **З Риму до Ню Йорку** вилетів в останню середу пополудні 4-моторовий пасажирський літак Пан-Американської лінії, з 42 пасажирами. Незабаром після вилету два мотори на літаку перестали діяти. Двома іншими моторами літак завернув уже з північної Льомбардії і прилетів назад на римське летовище, де пасажири пересіли до іншої машини.

● **Промисловець** Луїс Блок із Шикаґо, який недавно помер залишив майна на 17,633,000 долярів.

● **У Бронксі** мололітні хлопці стріляли з рушниці в пушку встановлену на шпркані. Один із них, 15-річний хлопець, прізвище якого поліція покищо не називає, вхопив рушницю і вистрелив у 10-річну дівчинку, яка в цей час проходила вулицю. Куля пройшла крізь печінку і застрягла в шлунку. Дівчина після операції в критичному стані лежить у шпиталі, а хлопців заарештувала поліція, після того, як вони відняли в одної жінки торбинку з 46 долярами.

РІЗДВЯНІ СВЯТА В БІЛОМУ ДОМІ

На фото: північна брама Білого Дому, оздоблена ялинками і вінками.

Передбачають збільшення продукції в ЗДА і Канаді у 1956 році

Вашингтон. — Департамент торгівлі стверджує, що підприємства ЗДА, після деякої затримки в жовтні цього року, знову почали збільшувати продукцію в листопаді й грудні. Звертають увагу на те, що продукція починає перевищувати запотребування ринку, внаслідок чого в магазинах нагромаджуються товари. З будівельному промислі дещо зменшилося число будови приватних домів, але зате зросло число будованих церков, шкіл, шляхів, та інших споруд публічної потреби. В листопаді збільшилося число нефармерських робітників, а також підвищилося число годин праці. Одночасно збільшилися прибутки робітників. Підприємства збільшують свої інвестиційні видатки. Все це свідчить про те, що і в найближчому році зростатиме продукція в цій країні. — Канадійський міністер торгівлі Кларенс Д. Гав передбачає, що і в Канаді збільшуватиметься продукція в 1956 році внаслідок чого і найближчий рік буде роком добробуту. В Канаді 1955 рік був роком рекордової продукції, а 1956 рік обіцяє побити цьогорічний рекорд. Канада має 16,000,000 населення, а її національна продукція в цьому році дійшла до суми 26-ох більйонів долярів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПІТСБУРҐ, ПА. — Т-во св. Івана Відд. 96 повідомляє, що місячні збори відбудуться замість 1-го — в понеділок, 2-го січня 1956 р., о год. 3-ій попол. в залі УНДому, 723 E. Carson St. Присутність всіх членів обов'язкова. — Секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Б-во св. Стефана Відд. 221, повідомляє всіх своїх членів й членкинь що загальні річні збори відбудуться в неділю, 8-го січня 1956 р., о год. 12:30 попол., в Домі Відд. УНСоюзу при 843 N. Western Ave. Порядок дня: відчитання протоколу з останніх річних зборів; звіти уступаючої управи і вибір нової управи на 1956 рік, внесення і побажання. Участь усіх членів відділу є обов'язкова. — Ф. Васильовський, предс.; С. Коцелко, рек. секр.; Т. Шпікула, фін. секр. І. Михальцевич, кас.

РОСФОРД, О. — Б-во св. Михаїла Відд. 235, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 8-го січня, о год. 4-ій попол., в УНДомі, 139 Walnut St. Проситься всіх членів прибути. На зборах буде вибір нової управи на рік 1956. — М. Масник, секр.

КЛИВЛЕНД, О. — Подається до відома, що річні загальні збори Т-ва ім. І. Франка Відд. 334 відбудуться в неділю, 8-го січня 1956 р., о год. 1-ій попол. в залі УНДому, 2255 W. 14th St. Проситься членів взяти участь в річних зборах. — Н. Задорецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.; Н. Марцінок, рек. секр.

БРИДЖПОРТ, ПА. — Б-во св. Петра і Павла Відд. 383 повідомляє членів місцевих і позамісцевих, що річні збори відбудуться в неділю, 8-го січня, о год. 1-ій попол., в залі 494 Ford St. Проситься прийти на збори і вислухати звіти управи і вибрати нову управу на 1956 рік. Довгуючих членів проситься вирівняти належитість. — М. Буката, предс.; Ю. Кушнір, кас.; І. Грозінський, секр.